

NAKLADATELSTVÍ EPOCHA – EDICE JINÉ SVĚTY

HLÍDKA AWAORU

TOMÁŠ PETRÁSEK

JINÉ SVĚTY

HLÍDKA AWAORU

HLÍDKA AWAORU

TOMÁŠ PETRÁSEK

© Tomáš Petrášek, 2025

Illustration © Žaneta Kortusová, 2025

Cover art © Lukáš Tuma, 2025

Czech edition © Nakladatelství Epoque, Praha 2025

ISBN 978-80-278-0244-9 (print)

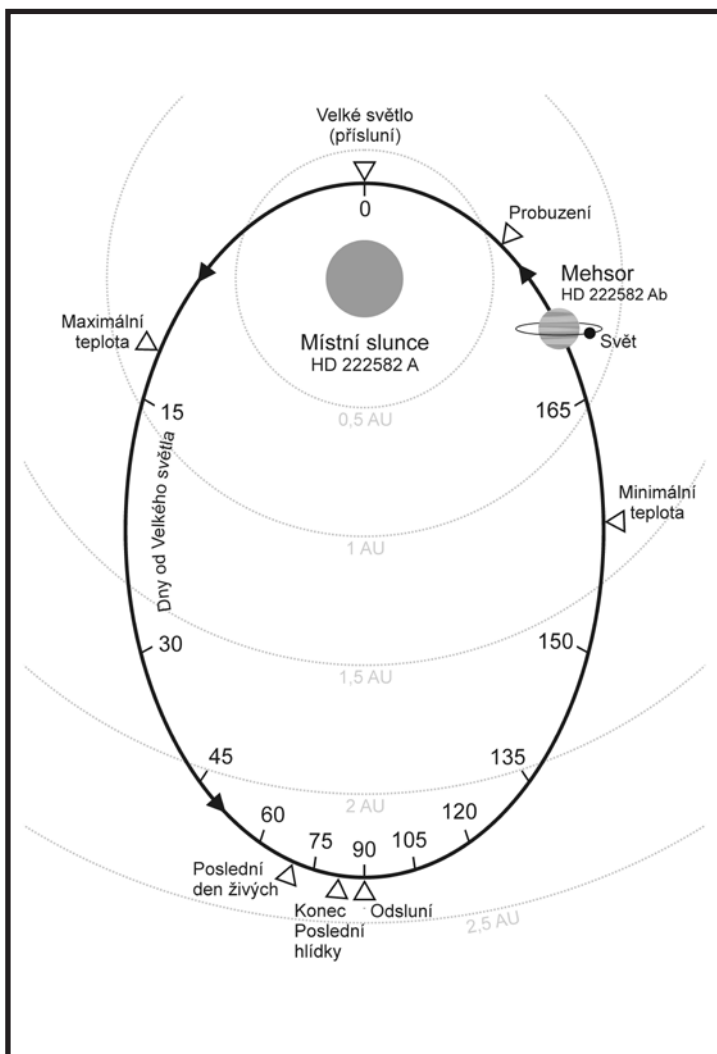
ISBN 978-80-278-1579-1 (ePub)

ISBN 978-80-278-1580-7 (mobi)

ISBN 978-80-278-1581-4 (pdf)

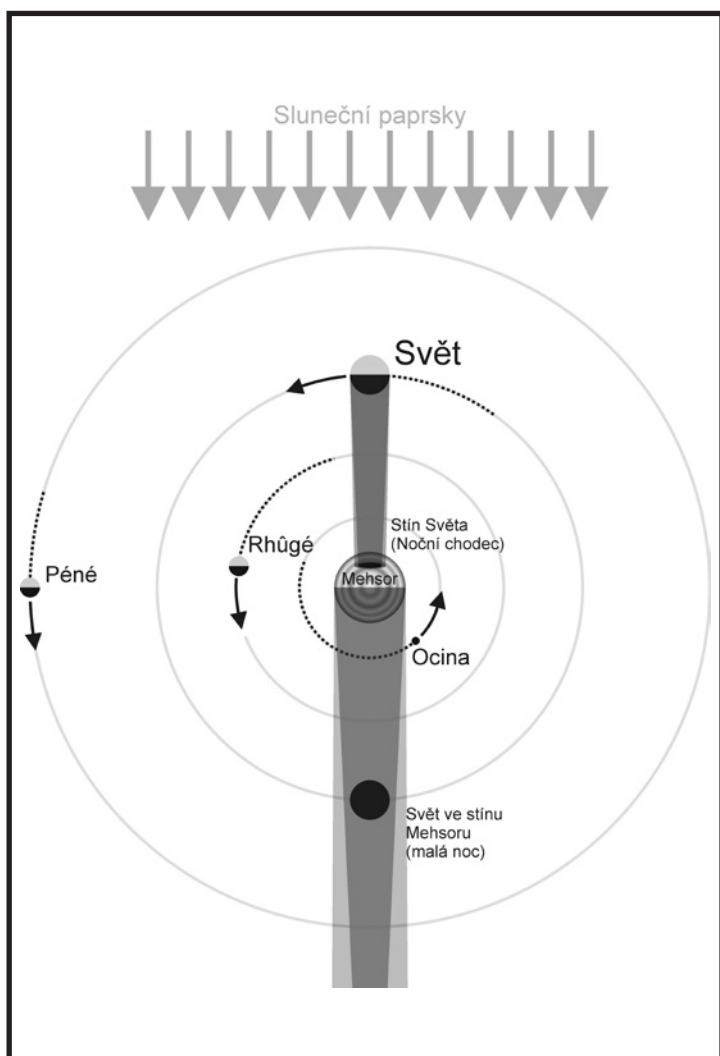
*Té, která odešla se živými,
všem, kteří se mnou sdílejí cestu, ať už povede kamkoli,
a samozřejmě Zdeňkovi. Protože je to i jeho kniha.*

OBĚŽNÁ DRÁHA MEHSORU

MĚSÍCE MEHSORU

(velikosti těles nejsou v měřítku)

I

POSLEDNÍ HLÍDKA

BITVA MIMO ČAS

Stále jsem naživu. Je jasno. Jasno a mráz. Staré a scvrklé slunce už podešlo Mehsoř, kloní se k západu, ale ještě pořád nahlíží do mojí jeskyně. Jako by se ptalo, zda jej ještě někdy uvítám svými věčnými otázkami, jestli tu ještě budu, až se ukáže příště. Odpověď samozřejmě zná.

Jeho paprsky v sobě pořád chovají nádech života, jak se lesknou a tančí na ledových krystalech a bodají do očí. Bodají, ale už nehřejí. Je zima. Je doopravdy zima.

Na skále naproti je čtrnáct čar. Myslím, že jich je čtrnáct, ale slzí mi oči, nejsem si jistý. Co na tom ostatně sejde. Kdo by si jen troufal pomyslet...

Když se sám sebe ptám, co ten čas znamenal, mám v duši prázdno. Radost i zmar, vzdor i odevzdání, zoufalství i naplnění – vskutku i život i smrt. Jako kdyby všechny ty nejbouřlivější city mohly sdílet jedno srdce a zároveň se rušit, tak jako zápor ruší klad, a zanechat je prázdné. Vůbec to není takové, jaké jsem si vždy myslel, že to bude. Když na chvíli zadřímám a vítr se utiší, moje duše by chtěla věřit, že nic z toho není pravda, že až otevřu oči, pohlédnu do vlahého jarního jitra, spatřím světlo, život, tváře mých druhů, že můj úkol na mě teprve čeká v bezpečné dálce mlhavého budoucího času. A přece vím, že vše, co se mělo stát, už je dávno za mnou. Víím, že bych měl něco cítit, neb jsem za

těch posledních dnů užíval více zázraků než kterýkoli ze smrtelníků za celý život. Měly by mnou zmítat bouře vášní a citů dobrých i zlých. Namísto toho zkrátka odmítám uvěřit. Má duše je nehybná a scvrklá jako umírající slunce.

Poslední hlídka... Ted' jsem Poslední hlídka já. Opakuji si ta slova od chvíle, kdy jsem na jaře poprvé otevřel oči. Nikdy je netížilo tolik významu jako právě nyní. Jsou v mé mysli tak hluboce vryta – a přece, když s nimi mám spojit sám sebe, dokonce i teď, když už je po všem, nedokáží se ubránit zaváhání. Naše mysl je zvláštní.

O *Poslední hlídce* jsem jistě slýchal již mnohem dříve, než kam sahá má paměť. Pamatuji si však den, kdy jsem poprvé zahlédl svůj osud. Šest tuctů sluncí od těch dob vzrostlo a zase sešlo, dost na to, aby hošíka sotva řeči znalého změnily v starce. Leč přesto se celý ten čas, který mě od té chvíle dělí, náhle zdá jako sen, jako prchavý okamžik promarněný dřímotou. Bylo pozdní léto, doba bouří pominula, ale slunce na velkém nádvoří ještě hrálo. Skupina mužů seděla ve stínu, popíjeli *karru*, drsně se smáli, občas se porvali mezi sebou, dvě nebo tři protivné stařeny spílaly všem, kteří šli kolem. Má duše dlela ještě z poloviny v temnotě nevědomosti, neznal jsem ani jejich tváře, ani jejich jména.

Proč vypadají tak divně? Proč se chovají tak divně? Proč nic nedělají? Má matka tehdy sotva měla čas na mé hloupé otázky – vrcholila sklizeň a jistě padala únavou.

A přece se zastavila a sklonila se ke mně. *Oni nemusejí. Letos přišlo jejich slunce.*

Co to je ,něčí slunce‘? ptal jsem se. Byl jsem ještě moc nevědomý, než abych to mohl pochopit.

To znamená, že oni odejdou jako Poslední hlídka. Ta slova pro mě samozřejmě málo znamenala. Báł jsem se jich, byli staří, oškliví a hluční.

Neboj se jich. Jsem tady. Měl bys být pyšný. Ten nalevo je tvůj otec. Myslím, že jsem tehdy ani přesně nevěděl, co to otec je, nebo proč bych měl být pyšný.

Když jsem byl o několik slunců starší, matka mi poprvé dovolila, abych se účastnil oslavy Velkého světla. Vstup do starého Slunečního sálu střežila obrovská nástěnná malba symbolizující zápas smrti s věčnou smrtí, již vévodila démonická postava *urugha* s vyceněnými tesáky – tehdy jsem z něj měl hrůzu, strašil mne ve tmě, jako všechna tajemství však zároveň i lákal. Jako větší děti jsme rádi chodili do jeskyň a starých síní hluboko pod Awaorem, kde byly rytiny a malby z dávných dob – tehdy nás samozřejmě nejvíce vzrušovaly výjevy z válek a bojů. Byl tam i veliký a neobyčejně živý výjev z Poslední hlídky: čtyři muži s kopími a zvláštními zdobenými sekýrami, bojující před branami města s *urughy*. Dávno mrtvý malíř samozřejmě neměl sebemenší potuchy, jak *urugh* vlastně vypadá. Nyní bych se mu snadno mohl vysmívat. Tehdy nám však obraz ježil srst a plašil naše mladá srdce, když jsme na něj upírali rozšířené zraky v mihotavém světle loučí a kahanů. Celé týdny jsme strávili na skaliscích za hradem a ve strži potoka a s klacky a dřevěnými meči jsme si hráli na hrdiny

z Poslední hlídky a bojovali s neviditelnými urughy. Dospělí nás za to mnohdy plísnilí a vyháněli. Urugh ostatně není žádné obyčejné zvíře, je poslem zlých sil a ztělesněním věčné smrti. Stařeny říkají, že už vyslovit jeho jméno přivolává neštěstí. Naše matky se však spíše než prokletí bály nepřízně Strážkyně Světla. Eusiadera wa-tua, nejvyšší astroložka za těch dnů, byla stará a velmi mocná. Přísně dbala na pradávne obyčaje a dodržování všech obřadů, ale její vlastní srdce bylo zlé. Vládla věděním, avšak vláda nad moudrostí jí byla upřena, a tak se snažila vládnout strachu. Rallainee o ní vždycky říkala, že ve jménu Světla vládla Tmou, a tak tomu bylo. Starý Sluneční sál, jenž byl jejím dílem, nesl v sobě chyby tak hrubé, až se z toho srst ježila, jak jsem sám o mnoho sluncí později zjistil, když jsem jej měl opravovat. Vskutku, sama nejobávanější z Osvícených v sobě neměla ani dost málo úcty ke Světlu, jež měla střežit.

Ale vím, že to nebyl strach ze Strážkyně, co mou dětskou duši zasáhlo nejhluběji. Byla to nerozvážná a zlomyslná promluva hochy o pár sluncí staršího, který se nám, awaorské drobotině, vysmíval. *Představy a vymyšlenosti!* znectil malbu, jež nám tehdy byla téměř svatyní, a s ní i všechny naše sny. *Nikdo z živých s urughem nebojoval ani takový boj neviděl, ba ani slyšet o něm nemohl! Až odejdete s mrtvými, snad budete bojovat s urughem, ale ať budete zbabělí, či stateční, nikdo z živých se to nikdy nedozví. Budete mrtví navždycky, a už se neprobudíte!* Ta nelítostná pravda, kterou s posměchem vmetl do mých dětských očí, už v mém nitru zůstala. Byla

prvním dotykem toho, co Poslední hlídka skutečně znamená. Poprvé mne přiměla uvažovat o konci času a absolutním osamění, a navždy zkalila jas těch časných dnů. Těžko věřit, že je to už tolik let, vskutku celý život.

Je velmi zneklidňující a děsivé vydat se do neznámé tmy. A takové – a ještě mnohem horší – je odejít s Poslední hlídkou. Žádná zkušenost a žádná moudrost vám v tom nemůže ani dost málo pomoci. Ale dokonce ani tohle dopředu nevíte. Všichni kolem předstírají, že vědí – tak, jako jste se sami naučili předstírat. Ale ptejte se – a že já se ptal a pátral – a dozvíte se jen, že před vámi leží temnota, do níž vkročili mnozí, ale žádný ji dosud neopustil, žádný hlas ani žádné světlo jí dosud neproniklo.

Tajemství smrti a věčné smrti je každému z nás odhalováno tak, jak jeho rozum vyzrává. Mladí a pošetilí, ostatně mnozí staří nejinak, mají tato tajemství za posvátná a veliká a dí, že je Osvícení vyjevují každému v pravý čas, když je připraven je přijmout, zpravidla když odchází na svou Poslední hlídku. Jako většina tajemství a svátostí, i toto je prostý omyl nevědomých a nemoudrých.

Ve skutečnosti nejsou řečené velké pravdy nikomu upírány, ne každý se však po nich pídí a ne každý rozum je dokáže či vůbec chce uchopit. Při svém vlastním usilování jsem seznal, ke svému velikému úžasu a – nemohu říci jinak – ke své hrůze, že to nejhlubší a nejposvátnější vědění je skryto nikoli proto, že by bylo moudrými

skrýváno, nýbrž proto, že ani oni sami celou pravdu neznají. Ti skutečně osvícení to vědí a nesou to vědomí jako břímě, zatímco ti, jež jsou Osvícení pouze svým titulem, vši mocí usilují to skrýt před sebou i druhými.

Kdy jsem poprvé poznal, že tento rok přišel můj čas, že toto slunce bude mým sluncem? Podobá se pravdě, že jsem to v hloubi srdce pocítil, sotva jsem tohoto jara procítl ze smrti. Někteří říkají smrti prostě *spánek*, snad že spánkem začíná, snad prostě proto, že neradi zveme pravým jménem to, čeho se obáváme. Od spánku, jímž spíte pod sluncem, se však nevýslovně liší. Snad správnější je zvat ji zimou, chladem nebo temnotou duše. Ve smrti není nic, ani sny, ani čas. Jak dlouho trvá, nevědí ani ti nejmoudřejší. Říká se, že trvání vůbec nemá a je prostá času, a vskutku se to tak jeví. Každé probuzení ze smrti je novým začátkem vaší duše, a snad i celého světa. Cítíte ten nejstrašnější chlad. Mráz, který na mě útočí v tyto ponuré dny, byť by byl sebekrutější, přichází jen zvenčí. Chlad po smrti přichází zevnitř, je vlhký a nevýslovně bolí, budí křeče a chvění. Teprve když pomine, duše procitne ke světlu.

Někdy se jeví, jako by starý život ani neskončil, jindy se z duše zcela vytratí minulé skutky, a stěží se rozpoomenete na své jméno. Nejčastěji se však oba protiklady mísí: něco se ztratí zcela, většinu tápavě nalézáte jako útržky snu po probuzení, další se vybaví s nepřirozenou jasností. Mnohé se vám jeví jinak než pod minulým sluncem. Vaše tělo je jiné. Cítíte jinak. Proto se říká a myslí, že s každým novým sluncem přichází jiný svět a jiný život.

Ale ten poslední rok ta změna byla větší a nemohl jsem si toho nevšimnout. Ostatně mohl jsem to předvídat a snad jsem i předvídal, vždyť na Poslední hlídku často odcházeli muži i o čtyři nebo pět sluncí mladší, než jsem byl já. V obzvlášť špatných letech samozřejmě i mnohem mladší.

Ale *proč*? Čím bylo toto slunce tak výjimečné? Proč to nebylo to před ním, anebo to po něm? Vlastně nevím. Nebyl jsem na Poslední hlídku povolán nikým z živých, to vědomí se zrodilo ve mně samém, že tenthle rok jsem to já, že bych to měl být já. Že již mi není souzeno znovu se uložit do nestálé smrti a vrhnout se do dalšího vzestupu a pádu slunce. Možná to mělo co dělat s tím, že poslední temnota se na mně podepsala dosti těžce, a bolest po procitnutí byla větší než jindy – ale ne, nemyslím, že by mě hnál strach z další nepravé smrti. I když, kdo ví. Mohl bych při ní třeba zemřít úplně. Tichý pád do věčného nebytí v temném a bezčasém nevědomí namísto odchodu na Poslední hlídku... Čím déle nad tím přemýšlím, tím významnější se mi ten rozdíl jeví. Vždy mi říkali, že Poslední hlídka je nejsprávnější a nejčestnější způsob, jak odejít ze světů. A nyní, nyní, když je všechno pryč, vím, že měli pravdu. Ano, ještě pořád mám strach z toho, co mě čeká. Ano, pořád mne tíží lítost, neboť tolik zbývá, co mělo být řečeno a uděláno, a nikdy nebude. Žádný soudný muž nečelí svému konci s lehkým srdcem. Ale přece, když vzpomenu na všechny ty divy a zázraky, na světlo posledních temných dní, pak nemohu ani okamžikem litovat.

Prvních sedm dnů po probuzení, tedy do Velkého světla, jsem vedl život téměř jako normálně. Nebo jsem se to snažil předstírat. Samozřejmě, s tím vědomím to nikdy nemohlo být takové. To tajemství však zatím znala pouze Strážkyně a několik z mých nejbližších přátel.

A slunce rostlo, jak mi připadalo, nesmírnou rychlostí, až opět – pro mne již naposled – viselo nad Awaorem jako obrovský žhnoucí kotouč rozpalující skály a vzduch až k nesnesení. Konečně Illruinen wa-tua změřila, že slunce dorostlo. Nadešlo Veliké světlo, nejdelší z dní, kdy je denní hvězda na vrcholu své moci a září nejjasněji a nejdéle, aby pak následoval její nezadržitelný pád. Tehdy už jsem si nemohl namlouvat nic. Po skončení hlavního obřadu nás naše Osvícená nechala nastoupit na tribuně před celým Awaorem. Napuclé slunce páliło jako tekutý oheň, kámen sálal teplem a zdola, z hlavního nádvoří, se na nás upíraly všechny oči města.

Hled', lide Awaoru. Hledte na muže a ženy, kteří dnes naposled hledí s vámi na vrcholící světlo. Hledte na muže a ženy, kteří budou žít, abyste vy mohli zemřít, a kteří zemřou, abyste procitli. Odejdou na stráž, z níž není návratu. Jste jim zavázáni svým životem.

A pak všichni Awaorští, včetně Tharmaneho, starosty Awaoru, a po něm i samotná Strážkyně sluncí, před námi poklekli.

Synové Awaoru! Odcházíte splnit poslední a největší z úkolů, který vám byl dán, tak jako vaši předkové odešli před vámi a my odejdeme po vás. Odcházíte do temnot

a nevidané hrůzy, abyste nám dali spatřit vzestup dalšího slunce. Jste světlem. Jste nadějí. Jste to jediné, co nás všechny dělí od věčné smrti. Awaor leží před vámi, Awaor leží pod vašima nohama, Awaor leží ve vašich rukou.

A my opakovali každé její slovo. Někteří ve slavnostním šepotu, jiní křičeli se zbraní zdviženou k paprskům nejdelšího z dní. ... *Awaor leží v našich rukou. Budeme bojovat v temnotách, budeme bojovat, než samo slunce zemře, bojovat se samotnou smrtí až do konce času! Awaore, budeme bojovat. Awaore, my setrváme, dokud nepřijde konec sám. Tak přísaháme!*

To už jsme křičeli všichni, pot nám tekl po tvářích v celých proudech a štípal nás v očích. Třpytící se ostří mečů a sekyr vzlétala k blankytné obloze a vyzývala na souboj samo nebe a celý Awaor nám hromovým hlasem provolával slávu.

Velkolepá chvíle, tak důležitá pro nás i pro ně, jistě i tragická ve své osudovosti, a přece v tom všem bylo ukryto cosi směšného. Kdyby má duše měla kdy se nad vším zamyslet a nebyla rozptýlena obřadnostmi, snad bych tehdy namísto přísahy propukl v rouhavý smích. Ne, na našem osudu nebylo nic směšného ani na důvěře, kterou v nás vkládali. Ale přece! Ve vši té slávě a majestátu – nikdo neměl *sebemenší poněti*, co vlastně znamená být Poslední hlídkou, co znamená konec, co znamená Temnota. Proti komu máme bojovat, o tom jsme měli povědomí jen matné, a ještě z většiny mylné. A přece jsme tu stáli, přece nás oslavovali, přece jsme přísahali!

Myslím, že podobné obřady vznikají z bezmoci a bezradnosti. Oslavovali jsme vrcholící slunce a vzdávali

mu úctu, neboť jsme věděli, že začne upadat, a nemohli jsme to zvrátit. A oni oslavovali nás a my stáli nad nimi, bezradnost dole, bezradnost nahoře. My byli bezradní, neb nás čekala cesta, po níž nekrácel nikdo z živých, a oni byli bezradní též, neboť bezradnost je právě ten pocit, který vás naplní, když se setkáte s tím, kdo se má stát Poslední hlídkou. I kdybyste to byli třeba vy sami.

Všechna ta sláva a lesk, všechno, co jiným přišlo skvělé, slavné a úctyhodné, to nám všem mělo jen dodat odvahy v bezradnosti. Nás čekal nesmírný úkol, jenž jsme nemohli chápat, ale museli přijmout, a jim nezbývalo nic jiného než vložit svou smrt a své vzkříšení do našich rukou.

Sotvakdo může pochopit, jak nepatříčně jsem se tehdy na svém postavení cítil, tedy alespoň do chvíle, než mě všeobecné vzrušení strhlo a dovolilo mi přestat se zamýšlet. Věřím a vím, že Illruinen sama to necítila o nic méně. Nakolik to cítili ostatní z nás, mohu těžko soudit, většina z nich však jistě pevně věřila, že všechno je, jak má být. Přijali svůj osud bez jediné otázky – a měl bych jimi proto opovrhovat, nebo je obdivovat, či snad jim závidět?

V každém případě tento den znamenal konec našich normálních životů. Po složení slibu už jsme byli jen my a oni. Poslední hlídka a Awaorští. My a živí, jak jsme se naučili říkat. Společné poslání nás vázalo k sobě a zároveň odcizovalo všem ostatním. Jak nám kladla na srdce

Strážkyně sluncí, Poslední hlídka nemá přátel mezi živými.

Každé slovo tvoří pouto mezi vámi a těmi, které milujete. Proto vás varuji, strážte se společnosti živých tím více, čím bližší jsou vašemu srdci. Pamatujte na budoucí slunce, pod jehož paprsky procitnou! Každé slovo možná ulehčuje vašemu nynějšímu trápení, tím více však budou trpět oni pod sluncem příštím a všemi dalšími, která přijdou. Zpřetrhejte svá pouta, abyste nestáhli srdce vám nejbližší s sebou do temnot, do nichž kráčíte.

Snad jsem to tehdy měl za temnou pověru, ale byla to moudrost stejně hluboká jako stará. Někteří z nás se jí řídili a stěží prohodili slova k živé duši, včetně svých učedníků, matek a potomků. Jiní nevěřili a neposlouchali. Byli jsme ostatně Poslední hlídkou a nikdo z živých již neměl nad námi moc. Musím připustit, že jsem patřil k těm horším, bral jsem ta slova na lehkou váhu den co den, nalézaje pro to vždy ty nejvznešenější omluvy. Snad jsem byl vskutku sobcem a čerpal jsem svou dnešní sílu z budoucí bolesti srdcí, jež mi byla nejdražší. Nyní vím, že Illruinen měla pravdu.

Awaorští měšťané se nás však postupně začali stranit z vlastních pohnutek, čemuž je sotva možné se divit. Samozřejmě že jsem věděl, že Poslední hlídka znamená změnu. Řekli mi, že má mysl se změnit. Že mé srdce ztvrdne a má duše bude častěji a častěji ztrácet vládu nad skutky těla. Živí tíhnou k tomu, vysvětlovat jednání budoucí Poslední hlídky toliko nejistotou a nadměrným popíjením karry. Ve skutečnosti jsme se však nechovali podivně proto, že jsme pili, ale naopak, pili

jsme, abychom zapomněli na to, co se v nás probouželo. Byli jsme ve vleku změn srdce i těla, které bylo stále obtížnější ukrýt. Posledních deset nebo patnáct dní před prvními sněhy, než živí odešli do jeskyň, pro nás bylo nejhorších. Živí hodovali a tloustli, aby jejich těla nahromadila sílu pro boj s Temnotou. My, ačkoli jsme si v ničem neodříkali, ba naopak, jsme zůstali šlachovití a svalnatí. Po celém těle nám rašila tmavá srst, delší a hrubší než srst živých, a nakonec k nepoznání změnila i tváře. Proměna se ale nezastavila na kůži. V srdci každého muže přebývají temné pocity, špatné myšlenky a divoké vášně, obvykle dobře ujařmeny a skryty. V nás však všechno temné a zlé vystupovalo na povrch a častěji než dříve nabývalo vlády nad našimi skutky. Dříve mírní a moudří mužové zuřili jako šelmy pro každou maličkost či vůbec bez důvodu. Každý z nás více než jednou řekl a udělal věci, které se neměly nikdy stát. Bylo tolik utrpení, zmatku a sváru, že bolí jen na to pomyslet, ale živí nám odpouštěli, vědouce, že i oni jednou nastoupí stejnou cestu. Nemyslím, že jsem byl proměnou zasažen byť jen z poloviny tak silně jako někteří jiní, však i já poznal záchvaty ničivého hněvu, a i moje svědomí tíží nejedna vina.

Je to moudře zařízeno, pravila Illruinen, muka, která podstupujete, vás mají připravit na cestu. Vaše tělo i vaše srdce musí ztuhnout, aby mohla zpřetrhat pouta se světem živých a mohla čelit nejstrašnějším nástrahám. Zloba, která se ve vás hýbe, není vaší vinou. Přichází, aby vás vedla do boje proti Temnotě, aby vám dala sílu vytrvat až do konce času.